

24.05.2023

NITOs innspill til Venstres programkomite, arbeidsgruppe klima, natur, energi, samferdsel og sirkulær økonomi

NITO – Norges ingeniør- og teknologorganisasjon er landets største organisasjon for ingeniører og teknologer, med over 100 000 medlemmer. Mange av våre medlemmer jobber direkte med det grønne skiftet.

Takk for invitasjonen til å gi innspill til politikkområdene klima, natur, energi, samferdsel og sirkulærøkonomi.

NITO er teknologioptimister. Ikke fordi vi tror den grønne omstillingen kommer av seg selv, men fordi teknologisk utvikling er en forutsetning vi ikke kommer utenom. Vi trenger energiproduksjon med lave eller ingen utslipp, store forbedringer og utbygginger av overføringskapasitet for kraft, nye måter å lagre energi, nye transportmetoder og -mønstre, designe produkter som varer lengre, og så videre. Og vi trenger menneskene som skal utføre jobben.

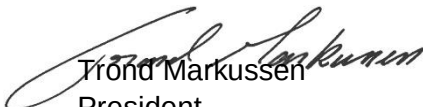
Ingeniører og teknologer deltar i utvikling, planlegging og implementering av ny teknologi. Samtidig vet vi at det er mangel på ingeniører. En [rapport](#) fra Menon Economics, på oppdrag fra NITO, høsten 2022, anslår at det trengs i overkant av 3000 nye ingeniører innen 2030, bare for å dekke behovet innenfor havvind, batteriproduksjon og hydrogen- og ammoniakkproduksjon. Dette kommer på toppen av dagens ingeniørmangel, siden de tre nevnte næringene i dag sysselsetter få. Kommunesektoren er blant de sektorene som sliter mest med å beholde og rekruttere ingeniørkompetanse. Dette svekker kommuners evne til å møte klimaforandringene som allerede er her, som overvann, flom- og skredfare, vedlikehold og oppgradering av vann- og avløpssystemer, med mer.

Mangel på riktig kompetanse er allerede et hinder for den grønne omstillingen. Litt på samme måte som med klimaproblemet, ser man først konsekvensene av beslutninger flere år etter de ble fattet. Det tar noen år å utdanne gode ingeniører, og 2030 er "i morgen" i utdanningssammenheng. Derfor bør utdanningssystemet snarest mulig dimensjoneres for å frembringe den nødvendige realfags- og teknologikompetansen som samfunnet trenger for omstillingen. De som utdannes i dag, er forventet å være midt i yrkeskarrieren rundt år 2050, som er den neste viktige milepelen i klimapolitikken. Beslutninger som gjøres i dag, betyr mye for vår evne til å nå klimamålene både i 2030 og 2050. Vi får ikke utnyttet potensialet i den teknologiske utviklingen uten ingeniører og teknologer.

Kompetansebehovet kan ikke dekkes av nyutdannede alene. Skal Norge ta grep om det grønne må det sterkere insentiver til for at flere skal få mulighet til etter- og videreutdanning. NITO har noen forslag:

- Utrede kompetanseutvikling som en lovfestet rettighet. En lovfestet rettighet vil kunne sikre den enkelte en opparbeidet «tidskonto» for etter- og videreutdanning.
- Etablere regionale kompetansefond styrt av partene i arbeidslivet. Det er lokalt nærings- og arbeidsliv som best vet hvilken kompetanse de har bruk for, og tanken er at partene i arbeidslivet går sammen om å definere behov og innhente tilbud fra utdanningsaktører.
- Langsiktig finansiering av de partssammensatte bransjeprogrammene for kompetanseutvikling.

Med vennlig hilsen

Trond Markussen
President

Egil Thompson
Generalsekretær